

เกณฑ์การประเมินความเสี่ยง

เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงด้านโอกาส (Likelihood Assessment Criteria)

เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงด้านโอกาสเกิด เป็นเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้สำหรับพิจารณาระดับของโอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์ความเสี่ยงหนึ่งๆ จะเกิดขึ้นจริง โดยจะต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมจากปัจจัยภายในและภายนอกองค์กรที่มีอิทธิพลต่อความเสี่ยง มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ ๑ เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงด้านโอกาส (Likelihood Assessment Criteria)

โอกาส \ เกณฑ์	เกิดขึ้นน้อยมาก (๑)	เกิดขึ้นน้อย (๒)	เกิดขึ้นปานกลาง (๓)	เกิดขึ้นสูง (๔)	เกิดขึ้นสูงมาก (๕)
ปริมาณขอโอกาสที่จะเกิด (ร้อยละ)	น้อยกว่า ๑๐%	อยู่ระหว่าง ๑๐% - ๒๕%	อยู่ระหว่าง ๒๖% - ๕๐%	อยู่ระหว่าง ๕๑% - ๗๕%	มากกว่า ๗๕%
โอกาสเกิดเหตุการณ์การทำความผิด	เกิดขึ้นยากมาก แม้ไม่มีมาตรการควบคุม	เกิดขึ้นยาก เนื่องจากมีมาตรการควบคุมที่รัดกุมเพียงพอ	มีโอกาสเกิดเนื่องจาก มาตรการควบคุมที่มีอยู่ขาดการนำไปปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง	มีโอกาสเกิด เนื่องจากมาตรการที่มีอยู่มีข้อบกพร่อง หรือจุดอ่อนที่เป็นช่องโหว่ให้เกิดความเสี่ยง	เกิดขึ้นง่ายมาก เนื่องจากไม่มีมาตรการควบคุม
สถานะของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง	สาเหตุที่แท้จริงของเหตุการณ์ได้จัดให้มีมาตรการเชิงป้องกันเพื่อลดโอกาสที่จะเกิดขึ้นซ้ำ	สาเหตุที่แท้จริงของเหตุการณ์อยู่ระหว่างจัดทำมาตรการเชิงป้องกัน	เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นสามารถจัดการแก้ไขได้แล้ว/เฝ้าระวังติดตามอย่างใกล้ชิด	เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอยู่ระหว่างการจัดการแก้ไข	เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ถูกรายงานและปัจจุบันอยู่ระหว่างการตรวจสอบจากหน่วยงานที่กำกับดูแลทั้งภายในหรือภายนอก

เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงด้านผลกระทบ (Impact Assessment Criteria)

เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงด้านผลกระทบ เพื่อเป็นเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้พิจารณาระดับความเสียหายหรือความรุนแรงที่อาจจะเกิดขึ้น เมื่อความเสี่ยงที่ระบุไว้เกิดขึ้นจริง โดยการประเมินผลกระทบความเสี่ยง สามารถประเมินเป็นมูลค่าความเสียหาย (ด้านการเงิน) เพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดว่าระดับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อองค์กรในภาพรวมอยู่ในระดับใด กรณีที่การประเมินผลกระทบของความเสี่ยงไม่สามารถประเมินเป็นมูลค่าความเสียหายได้ ผู้ประเมินสามารถพิจารณาเกณฑ์การประเมินผลกระทบในด้านอื่น เช่น

ตารางที่ ๒ เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงด้านผลกระทบ (Likelihood Assessment Criteria)

โอกาส \ เกณฑ์	เกิดขึ้นน้อยมาก (๑)	เกิดขึ้นน้อย (๒)	เกิดขึ้นปานกลาง (๓)	เกิดขึ้นสูง (๔)	เกิดขึ้นสูงมาก (๕)
ด้านกฎหมาย ระเบียบและ ข้อบังคับที่ เกี่ยวข้อง	มีการละเมิด/ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับเล็กน้อย แต่สามารถแก้ไขได้รวดเร็ว	มีการละเมิดกฎหมายระเบียบข้อบังคับแต่สามารถแก้ไขเองภายในองค์กรได้โดยไม่ส่งผลกระทบต่อถึงภาพลักษณ์ชื่อเสียงขององค์กร	มีการละเมิดกฎหมายระเบียบข้อบังคับแต่สามารถแก้ไขเองภายในองค์กรได้โดยไม่ส่งผลกระทบต่อถึงภาพลักษณ์ชื่อเสียงขององค์กร	มีการฟ้องร้องดำเนินคดีทางกฎหมายหรือเรียกร้องค่าเสียหาย / เปรียบเทียบปรับ	มีการฟ้องร้องดำเนินคดีทางกฎหมายหรือเรียกร้องค่าเสียหาย / เปรียบเทียบปรับและถูกสั่งให้ระงับการทำดำเนินการใดๆ
ผู้มารับบริการ	การให้บริการแก่ผู้มารับบริการสามารถดำเนินการได้ตามปกติ	เกิดข้อร้องเรียนจากผู้มารับบริการแต่แก้ไขและชี้แจงข้อร้องเรียนได้รวดเร็ว	เกิดข้อร้องเรียนจากผู้มารับบริการและไม่สามารถหาข้อสรุปจากข้อร้องเรียนได้ตามระยะเวลาที่กำหนดและเริ่มส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจ (ความสัมพันธ์) กับผู้มารับ	บริการผู้มารับบริการขาดความเชื่อมั่นในการใช้	บริการผู้มารับบริการขาดความเชื่อมั่นและ/หรือนำเชื่อถือและภาพลักษณ์ของหน่วยงาน

๓.ระดับความเสี่ยงการทุจริตภาพแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)

Risk Score					
ผลกระทบ(impact)					
โอกาส (Likelihood)	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง (๕ x ๑ = ๕)	สูง (๕ x ๒ = ๑๐)	สูงมาก (๕ x ๓ = ๑๕)	สูงมาก (๕ x ๔ = ๒๐)	สูงมาก (๕ x ๕ = ๒๕)
๔	ต่ำ (๔ x ๑ = ๔)	ปานกลาง (๔ x ๒ = ๘)	สูง (๔ x ๓ = ๑๒)	สูงมาก (๔ x ๔ = ๑๖)	สูงมาก (๔ x ๕ = ๒๐)
๓	ต่ำ (๓ x ๑ = ๓)	ปานกลาง (๓ x ๒ = ๖)	ปานกลาง (๓ x ๓ = ๙)	สูง (๓ x ๔ = ๑๒)	สูงมาก (๓ x ๕ = ๑๕)
๒	ต่ำ (๒ x ๑ = ๒)	ต่ำ (๒ x ๒ = ๔)	ปานกลาง (๒ x ๓ = ๖)	ปานกลาง (๒ x ๔ = ๘)	สูง (๒ x ๕ = ๑๐)
๑	ต่ำ (๑ x ๑ = ๑)	ต่ำ (๑ x ๒ = ๒)	ต่ำ (๑ x ๓ = ๓)	ต่ำ (๑ x ๔ = ๔)	ปานกลาง (๑ x ๕ = ๕)

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ (น้อยกว่า ๕ คะแนน)
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง (๕ - ๙ คะแนน)
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง (๑๐ - ๑๔ คะแนน)
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก (๑๕ คะแนนขึ้นไป)

ตาราง ๔ ระดับความเสี่ยงการทุจริตที่ยอมรับได้ (Risk Appetite)

ค่าระดับความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	ความหมาย
๑๒-๒๕ คะแนน	สูงมาก (Extreme)	เป็นระดับความเสี่ยงที่สำนักงานเขตไม่สามารถยอมรับได้และต้องมีแนวทางการควบคุม/ลด ความเสี่ยง (Treat/Reduce) และอาจจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนทรัพยากรที่เพียงพอและเหมาะสม เพื่อจัดหา/จัดทำมาตรการจัดการความเสี่ยงอย่างทันท่วงทีหรือภายใต้กรอบระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้หากสำนักงานเขตคาดการณ์ได้ว่าความเสี่ยงนี้อาจไม่สามารถจัดการได้เอง อาจตัดสินใจในการถ่ายโอน/แบ่งปันความเสี่ยงบางส่วน(Transfer/Share) ไปยังบุคคลหรือองค์กรอื่นช่วยรับผิดชอบ เช่นให้สำนักงานตรวจสอบภายในเข้ามาตรวจสอบกระบวนการทำงานหรือกำหนดมาตรการจัดการความเสี่ยง
๕-๑๐ คะแนน	สูง (High)	เป็นระดับความเสี่ยงที่สำนักงานเขตไม่สามารถยอมรับได้ และ ต้องมีแนวทางการควบคุม/ลด ความเสี่ยง (Treat/Reduce) อย่างเป็นระบบ รวมถึงการพัฒนาหรือปรับปรุงมาตรการจัดการ ความเสี่ยงให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างเพียงพอและเหมาะสม เพื่อให้ความเสี่ยงลดลงให้อยู่ในระดับความเสี่ยงที่องค์กร สามารถยอมรับได้
๓-๖ คะแนน	ปานกลาง (Medium)	เป็นระดับความเสี่ยงที่สำนักงานเขตไม่สามารถยอมรับได้ซึ่งอาจมีมาตรการจัดการความเสี่ยงที่ยังไม่เหมาะสมเพียงพอหรือเกิดจุดอ่อน/ข้อบกพร่องบางส่วนของกระบวนการควบคุมที่มีอยู่จึงต้องมีการติดตามเฝ้าระวังและการรายงานอย่างใกล้ชิดหรือต้องจัดทำมาตรการ/กิจกรรมควบคุมเพิ่มเติม เพื่อลดความระดับความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กร สามารถยอมรับได้
๑-๒ คะแนน	ต่ำ (low)	เป็นระดับความเสี่ยงที่สำนักงานเขตสามารถยอมรับได้หรือยอมรับความเสี่ยง (Accept / Take) ภายใต้การควบคุม ที่มีอยู่ในปัจจุบันซึ่งความเสี่ยงในระดับนี้ถือได้ว่าการ จัดวางระบบการควบคุมได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องและครอบคลุมถึงสาเหตุของความเสียหาย รวมถึงจัดให้มีการเตรียมความพร้อมในการรับมือต่อผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นอย่างเพียงพอและเหมาะสม

ประเด็นความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยง	Ris Score (L x I)				ระดับความเสี่ยง			วิธีการจัดการความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
		Likelihood	Impact	Ris Score	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก		
๑.การบริหารงานบุคคล	กระบวนการงานการประเมินการปฏิบัติงานประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือนเป็นธรรมเนียมแต่พวกฟ้องหรือรับสินบน	๒	๒	๔		✓			๑.กำหนดหลักเกณฑ์ในการบริหารงานบุคคลที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ๒.จัดทำมาตรการการแสดงผลงานรายปีในการนำหลักคุณธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหาร มาตรการสร้างความโปร่งใสในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน ด้วยการจัดทำแผนปฏิบัติป้องกันการทุจริตเพื่อยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใส๓.จัดกิจกรรม/โครงการฝึกอบรมส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรมหรือกิจกรรมที่ให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบกฎหมาย หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง และกิจกรรมสร้างความโปร่งใสในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน ๓.จัดกิจกรรม/โครงการฝึกอบรมส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรู้เกี่ยวกับระเบียบกฎหมาย หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องและกฎหมาย หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องและกิจกรรมสร้างความโปร่งใสในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน	สำนักปลัด อบต.สะโน

ประเด็นความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยง	Ris Score (L x I)				ระดับความเสี่ยง			วิธีการจัดการความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
		Likelihood	impact	Ris Score	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก		
๒.การอนุมัติ อนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในอำนาจการพิจารณาอนุญาต การพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	เจ้าหน้าที่เรียกปรับสินบนจากประชาชนผู้มาขออนุญาตก่อสร้างตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.๒๕๖๒	๒	๒	๔		✓			-จัดทำคู่มือสำหรับประชาชนประกอบด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการยื่นขึ้นตอนระยะเวลาในการพิจารณาหรือหลักฐานที่ผู้ขออนุญาตพร้อมคำขอ	กองช่าง อบต. สะโน

ประเด็นความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยง	Ris Score (L x I)				ระดับความเสี่ยง			วิธีการจัดการความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
		Likelihood	Impact	Ris Score	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก		
๓.การใช้อำนาจตามกฎหมายการให้บริการตามภารกิจ	๑. เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจทางมิชอบในการเรียกรับสินบนเพื่อแลกกับการประเมินภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างภาษีป้ายในราคาต่ำกว่าความเป็นจริง	๒	๒	๔		✓			๑.สร้างจิตสำนึกให้กับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานให้ปฏิบัติตามกรอบคุณธรรมและจริยธรรมที่มีอย่างเคร่งครัด ๒.จัดทำมาตรการ No Gift Policy และประชาสัมพันธ์ให้เจ้าหน้าที่ทราบเกี่ยวกับนโยบายไม่รับของขวัญของกำนัลทุกชนิด จากการปฏิบัติหน้าที่ ๓.จัดโครงการฝึกอบรมกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งอำนาจหน้าที่ที่พึงกระทำได้ในการปฏิบัติงาน ๔. กำกับดูแลโดยผู้บังคับบัญชา ๕. เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน ดำเนินการจัดทำแผนการตรวจสอบการประเมินราคา และการจัดเก็บภาษีและดำเนินการตรวจสอบเพื่อลดความเสี่ยงที่เกิดขึ้น	กองคลัง อบต. สะโน

ประเด็นความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยง	Ris Score (L x I)				ระดับความเสี่ยง			วิธีการจัดการความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
		Likelihood	impact	Ris Score	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก		
๔.การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงาน	๑.เรียกรับหรือยอมรับสินบนหรือเงินทอนในการจัดซื้อหรือจัดจ้างโดยร้านที่มีเงินทอนเยอะจะได้รับ การพิจารณาก่อนเป็นอันดับแรกทำให้พัสดุไม่มีคุณภาพไม่ตรงตามคุณลักษณะหรือความ ต้องการใช้งาน ๒.การตรวจรับพัสดุไม่เป็นไปตามระเบียบเงื่อนไขต่อผู้รับจ้างหรือห้างร้าน	๒	๒	๔		✓			๑.สร้างจิตสำนึกให้กับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานให้ปฏิบัติตามกรอบคุณธรรมและจริยธรรมที่มีอย่างเคร่งครัด ๒.จัดทำมาตรการ No Gift Policy และประชาสัมพันธ์ให้เจ้าหน้าที่ทราบเกี่ยวกับนโยบายไม่รับของขวัญของกำนัลทุกชนิด จากการปฏิบัติหน้าที่ ๓.จัดทำคู่มือผลประโยชน์ทับซ้อนไม่เห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม	กองคลัง อบต. สะโน